

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2 1/2 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не вольнеш милости і віри не вольнеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 8 Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи авертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Exodus

Русинів з галицького сойму.

Таке «слово» вясненя від одного руского посла замисила «Reichswehr» на чільнім місци неділішного числа з д. 14. липня с. р. Ся статя зводить в стислій і ясній формі всі причини, які спонукали руских послів до сецесії. Хотяй сї факти вже звісні нашім публиці, ми подаємо сю статю, як голос, що розійшов ся поза границями Галичини, а своєю завязлостю і ясностю подає вірний образ нинішньої політичної ситуації в краю.

Сецесія руских послів з сойму — виводить ся статя — звернула на себе загальну увагу і стала предметом дискусії всеї праси. Однак дуже відмінні є погляди про причину сего рішучого і для многих нежданого кроку руских послів, які в більшій часті належали до уміркованої партії Барвіньского. Сказано стілько неправди і вислано в світ тільки нарочних перекручень, що буде в інтересі правди, всьо те спростувати і пояснити правдиві мстиви сєї події.

Русини були в галицькім соймі, в послідній законодавній періоді заступлені 14 послами, з яких більшість належала до уміркованої національної партії Барвіньского. (Окуневский і Новаковский разом з недавно вибраним Олесницьким належать до національно-демократичної партії). Уміркована національна партія з Барвіньским на чолі, яка поступала в напрямі заінагування в соймі в 1890. р. бувшим послом Романчуком, старала ся горячо з великим пожертвоуванєм і резигнацією на популяр-

ність, відносини між обома націями краю розвязати в мирній дорозі в самім соймі і уможливити спільну роботу в інтересі культурного і економічного піднесеня краю. Хто уважно слідив за піднесеними рускими жаданями, мусить признати, що они мали на цілі повільне узглядненє культурних, національних, економічних і політичних постулатів рускої нації. Однак польска більшість сойму завсїгда уміла рускі постулати або обтяти, або хочби їх активованє припізнити. Наведемо кілька примірів.

Аби зробити конєць довголітньому язиковому спорови, п. Вахнянин виїс, в дуже вузкі рами втисненє предложєне язикового закона, узглядняючи тим також становище соймової більшости, що розвязка таких сирав належить до сойму. Сей проект закона збув сойм резолюцією, в котрій правительство взиває ся, аби існуючі розпорядженя що-до польского і руского язика в урядах і судах виконувано як доси. Супротив того, що тих розпоряджень що-до руского язика в дійсности по більшій часті не узглядняє ся, виходить згадана резолюція на формальну іронію.

Посол Барвіньский поставив внесєне о заведенє обовязкової науки польского і руского язика в середних школах Галичини. (Доси обовязковим предметом є наука польского язика, наука руского є релятивно-обовязковим предметом). Внесєне відкинено, а виділ кравий візвано, аби релятивно-обовязкову науку руского язика заведено також в середних школах західної Галичини. Результат з того однак такий, що Русини мусять ходити вісім літ на науку польского язика, наколи науку руского язика для Поляків зредуковано на чотири роки.

П. Барвіньский поставив також внесєне, аби край взяв на себе засновану Русинами приватну виділову школу. Рівночасно було виділом краєвим предложєне внесєне, аби взяти на край польску народну школу в Бялі. На внесєне шкільної комісії вицофано предложєне виділу краєвого в справі польскої народної школи, аби лише Русинам унеможливити осягненє жадань.

Так само відкинено предложєне Барвіньского о урядженє рілничих спілок, бо польска більшість в соймі дрозить перед кождою організацією хлопского стану.

Вже перед роками ухвалєне соймом заснованє руских гімназий в Коломні і в Тернополи відкладано і доперва в наслідок рішучого напору руских парламентарних послів, міністерство в телеграфічній дорозі зарядило їх отворєнє.

В минулій отсе сесії виступали рускі, соймові послы, не винймаючи послів Окуневского та Олесницького, дуже умірковано і тактовно. Оба послідні внесли кілька належно умотивованих інтерпеляцій про укорочєнє політичних прав Русинів, про виборчі надужитя, лиху господарку в громадах і т. п. Мимо, що посол Олесницький в промові, яку держав зараз в першім тижни, домагав ся виразно віднови на сї інтерпеляції, — на них не відповіджено зовсім. Тому оправданє намісника в его кінцевій промові є безосновним.

Посол Барвіньский поставив внесєне за устроєнєм рускої гімназії в Станиславові. Вже минулого року, на підставі дотичної петиції, внесєної Митрополитом Шентицьким, сойм ухвалив резолюцію, що би краєвий виділ в порозуміню з краєвою шкільною радою розслідили сю справу та

Наталь Вахнянин.

Отець Александр.

(Билиця з недавних часів).

(Дальше).

— Я сам, бачиш, мало вже потребу: звичайно вдовець!... приходи у мене добрі, наряд побожний, грунт пшеничний, колятор несогріша людина, дав би і презенту по мойї смерті. А я собі крім того: то на кальварію, то сюди, то туди... без гроша не будемо. Коби мені лиш від сих реколекцій яким світлом викрутити ся! Прощу тебе, за дурну комешку! Десять вас тепер якась обрядовщина чіпляє ся?... Ні, я знаю, їм жаль, що чоловік вібрав то з двох печий хліб їсть. Але байки з тим, от лише скажи, як подобала ся тобі моя Кордулька? Говорить по руски як стара! Мав наказанє! О, о, мене не так легко зловити! Я старий воробець, на полюву не піду! Я знаю, що теперішні алюмини зручили ся на твердо. Дома, то ми, як удасть ся. У нас, впрочім, сусідство польске: економи, лісничі... то зараз зробили би з чоловіка святоюрця!

— І ви би того імени соромили ся?

— Може би і соромив ся, — вицїдав о. Александр, — а як бим не соромив ся, то знаю, що таке почєсне імя чоловікови може богато в дечім пошкодити.

— У економів?

— Найби і у економів, а через економів і пан стане на тебе кривим оком дивити ся, і пасовиска де дасть, і ліс замкне. З панами, добре кажуть, не мірай ся!

— І зречи ся свого достоїнства...

— Що достоїнства, якого достоїнства? У мене достоїнство тут! — О. Александр ударив при тим рукою по кармані своєї капоти і велїв мені зрозуміти, що гріш є підставою всего.

— Най буде по вашому! — відповів я холодно.

— Але вернімо до діла, — продовжав о. Александр. — Мій плян з Дубовеньским такий: Ти, о скілько знаю, красно сьбіваєш, то і фантазія у тебе буде більша, чим у мене старого. Най они там тепер собі трохи поговорять, поромансують, а як вернете домів, так ти єму представ все в рожевім сьвітлі... розумієш мене: в рожевім сьвітлі. Можеш дещо і додати: сто моргів ґрунту, сто сіножати, десять пар коний, коч, срібло на дванайцять осіб, фортепян, аксамітний палетот, добра кухня і надія на презенту! Verstanden?

— Розумію, тількиж така мультипликація...

— Не завадить! Я як женив ся, то мені медведі обіцяли, а потому і білих баранів не дали. Сьвіт, бачиш, крутить ся, то чому би і нам не крутити? З годом і ти прийдеш до того перєсвідченя. Впрочім, як би Дубовеньский вже дуже намагав ся, то я готов і з парохії уступити. Хліб всюди найду. Заберу мой манат-

ки, тай гайда до Бервардюхів! Таж ти знаєш їх монастир? А які там органи!... Послідний раз правив я в них на «Францішка», то розумієш: я стою при престолі, а навкруги мене саме паньство, в атласах, соболях, аксамітах, то я тобі пах, немов в антиці!

— А щож кажуть ваші парохіяни до того, що ви їх так часто відїздите?

— І на те є спосіб: в неділю перед відїздом набалакаю їм, що будьто детама в Перемішли або у Львові страшна ерьє повстала, віби Содом і Гомора... що вже і сих і тих сьвященників зазивано против треклятих безбожників, та що вкінци сам владика мене туди просить. Дурний хлоп дасть всему віру...

— Славно komponуєте!

— Як? — не дочув знову о. Александр.

— Кажу, що дурний хлоп дасть всему віру.

Симчасом, о скілько мене слова долїтали, панна Кордулька вибрала собі з Дубовеньским зовсім красний предмет до розмови. Зразу сварилась она ще заєдно за літературу, але коли Дубовеньский, хотяй досить несміло, пояснив їй, що тепер иньший рух по Руси повив, що конституція покликкала всі народи до самооборони своїх прав, і став їй навіть дещо толкувати про значєнє літератури, тоді і Кордулька похвалила ся, що доси прочитала вже два томн польских „Rozmaitości“ і один „Временник“, накинений єї батькови деканом. При тим оправдала Кордулька вповні ноту, поміщену в нашім

на найближшій сесії предложили внесення. Однак з причини обструкції повітового відділу в Станиславові, від якого домаганося заяви в сій справі, не прийшло до оцінки і краввий відділ не був в стані предлажити внесення. Наслідком сего було поставлене самостійного внесення послом Барвінським (на 1. засіданню дня 17. червня). Та гр. Адальберт (Войтх—Ред.) Дідушицький завів формальну обструкцію в шкільній комісії против полагодження сего внесення і задля того стало неможливим (від 17. червня до 8. липня включно) ухвалене рішення. Без жадного вислідку остала інтерпеляція посла Барвінського до голови шкільної комісії і остороги посла Вахнянина підчас шкільної дебати, звернені до соймової більшости, як також і приватні розмови з міродатними личностями. Граф Дідушицький супротив сего підніс утравкізм як відповідь на постулат рускої гімназії, хотья та сама соймова більшість в р. 1886. відкинула внесення Малецького за заведене утравкістичних, середних шкіл в Галичині.

Так само застережене руских послів против закона про рентові оселі, який є лише копією пруского закона про кольонізацію, зверненого против польского елемента в Познаню, як і їх абстиненція при третім читанню згаданого закона, не викликали жадного вражіння на соймовій більшости, хотья руске населене на всіх зборах протестувало однодушно против сего та звиш 600 петицій внесло в теперішній сесії против сего закона.

Після тих всіх подій зібрали ся рускі послы на початку засідання 8. липня, урадили знану ухвалу і покинули сойм. Тож закид, що сей крок є неоправданим, є зовсім хибним, бо справді навіть найменші жаданя Русинів звичайно не находили ніякого послуху. Найменше усправедливлення є закид, що сей крок є виборчим маневром, в виду сего, що найбільша часть бувших соймових послів не буде тепер зовсім кандидувати. Безосновним був закид генерального справоздавця бюджету, графа Андрія Потоцкого, звернений на адресу руских, соймових послів, що Русини зиркають на Росию. Поступоване соймової більшости обурило навіть умірковані, рускі круги та примусило їх до сего кроку, що викликав стілько толків.

схематизмі о резолютності і мужескім єї успосібленю. Ярким поглядом живих очей зуміла она навіть довести до того, що мій товариш западе на лиця краскою звареного рака, відсунув ся в сам куток софи і сидів тут немов школяр, що має претенсію бути уже молодцем, а котрого мати перед гостями хвалить ще за добру науку в школі. Признаю ся, мені трохи совісно і жаль стало бідного Дубовеньского, але вкінці подумав я: чей Кордулька не з'їсть сго, а як крихточку розбудить в ній чувство плятовічної любови, то скорше успію представити єму подружнє щастє з нею в рожевім сьвітлі.

О. Александр споглядав також від часу до часу на любовну пару і видимо радовав ся в душі, що легким коштом удало ся єму звести свою донечку з питомцем.

— Буде марияш! — шептав він, друляючи мене при тім з легонька ліктем. — О, Кордулька моя досить вправна до хлопців! Бачиш, як закидає очима? Той дар наслідила она по матери. Небійка від першого разу причарувала мене! Тільки ти тям собі, змультиплікуй все добре, то будеш ще дружбою!

— Дай Боже! — пожелав я о. Александрови.

— А на балю плачу вина, скілько захочеш.

— І за се спасибі!

Дубовеньский закашляв і глянув на мене. Я зрозумів, що час нам вже до дому. Ми розпростили ся. Курдулька посьвіттила нам на сходи. (Дальше буде).

Памятник цїсареві Єлисаветі.

Вчера відкрито памятник цїсареві Єлисаветі в Зальцбургу. На торжество прибув вчера до Зальцбурга цїсар в товаристві 17 членів цїсарської родини. Місто на привіт цїсаря прехорошо прикрашено. На залізничім двірці повитали монарха архикнязі Людвик Віктор, Евгеній і Йосиф Фердинанд, дальше начальники властей і тисячі публички. В хвили, коли поїзд в'їздив на перон, відозвали ся звуки народного гимну і голосні одушевлені оклики. На промову бурмістра відповів цїсар як найласкавіше. Монарх заявив що з великою сердечністю скористав з нагоди, аби знов забавити кілька днів в тім прехорошім краю і стариннім місті. Тішать ся глядячи, що витворила любов вітчизни і горожанський дух населеня. Тішать ся з цілого серця, що може знов зіткнути ся з своїми Зальцбурґцями, котрі завдяки випробованій вірности так близькі єго серцю. Тому можуть они бути певні єго батьківської любови монаршої. Відтак повитав монарха маршалок краввий, почім цїсар відбув серед звука дзвонів, гуку армат і безнастанних окликів одушевленої публички в'їзд до міста. Вдовж улиць ведучих до цїсарської резиденції творили шпалір товариства ветеранів і стрільців з цілого краю, товариства робітничі і шкільна молодіж. Перед резиденцією висів цїсар в повозу, перейшов перед почесною компанією, приймив повитанє від місцевого князя архиепископа, повитав членів цїсарської родини і відійшов відтак до своїх комнат. Вечером відбув ся похід з смолоскипами при звуках музики. На торжество в'їхало ся дуже багато Німців з усіх країв.

Підчас вчерашного відселення памятника, на промову бурмістра Берґера, відповів монарх: „Гадка, виставити памятник мойї в Бозї покійній, незабутній дружинї, на сїм місци, таким богатим в спомини, свідчить про гарні учутя широкіх, патріотичних кругів. Вашій високости (до архикнязя Сальватора) і всім, що положили заслуги коло сего величного твору, висказую мою найглубшу дяку. З розкаленем, але також з правдивим вдоволенем гляджу на сей величний монумент покійної цїсареві, споглядаючи на се місто і єго добрих мешканців. Переконаний, що память покійної буде жити як найдовші літа, як і любов до неї, яка лучить мене з моїми преславними народами, прошу о відселення памятника“.

Побут цїсаря в Зальцбургу, як і всі торжества мали переважно фамілійний характер. При всіх торжествах були присутніми також і діти архикнягині Марії Валерії: Еля, Франц, Кароль і Губерт, а також сини княгині Гізели баденської. Окрім того були при відселенню памятника правнуки цїсаря, архикнязі Йосиф Франц і Йосиф Фердинанд, сини архикнязя Йосифа Августа. На присутних робило се велике вражіння бачити улюбленого монарха, окруженого внуками і правнуками, як они цілували єго руку на привитанє, а він гладив їх по руських головках та усміхав ся до дітей.

Коли опуцено заслону памятника і цїсар приглянув ся мармуровій постаті покійної цїсареві, заплакав голосно. Зібрані довкола архикнязі плакали також. Відтак цїсар оглянув ще раз докладно памятник і творцеви єго, проф. Гельмерови, висказав своє найвисше признанє і вдоволенє. Опісля розмовляв цїсар з усіми присутніми достойниками і пращаний публично стією одушевленими окликами, вернув до замку.

Памятник є високий на 5 метрів. Сама статуя висока на 2 метри, вироблена з білого мармору. Цїсарева представлена в подорожнім убраню, без капелюха, з упяними на голові косами. Статуя має зображувати цїсареву в сій хвили, коли покидала Зальцбург в р. 1898., та оглядала місто в останнє, немов би прочувала, що вже більше до Австрії не поверне.

Скарбківська фундація против гудулів в Жабю.

(Дальше).

Спів з фундацією почав ся менше більше 1878. Тоді жабівські гудули згодили собі адвоката Dr. Trachtenberga в Коломиї по 10 зр. від кожодого. Trachtenberg провадив процес 5 літ. Від

Trachtenberga відвернулись гудули до Dr. Maramoroscha, також в Коломиї. Сей мав євний рахунок, бо взяв з нас від морґа по 40 кр. Коли мимо того справа не успівала, но паче замотувалась, тоді кожний гудул пішов у свою і деякі зайшли до опришків, котрі в білий день рабували. Одна така справа була вже піднесена в «Руслані» з с. р. (ч. 38.), але не зашкодить її ту для зрозуміння огиди переповісти.

Гудул з Жабя Іван Дутчук видавши адвокатам Hedliczka, Rosenheck і Дудикевич 400 зр., попав в шпони якогось мантія Franza Bernaczek в Кутах, котрий покінчив «цїлу школу косівську» з wyszczególnieniem, але ледви може мати свідочтво другої нормальної. «Інтеїґенцію» того мантія доказує аднотация в книзі парц при поз. 61. «nie prawnie Zarząd fundacy Hrabieko Skarb odebrał 33 morgi» або при поз. 235. «urząd fundacy nie prawnie odebrał 38 morgi». Мантії спізнав своїм косівским оком зараз, що має перед собою легковірного гудула, тож «клената, поки тепле». Видить ся, що при якійсь розправі судовій дотичний судия подав на піваркуши голубим оловцем а червоным ще підчеркнув для інформації адвоката от take: «ugoda z dn(ia) 19/11 867 orzeczeniem s. k. Namiestnictw(a) jako komisji krajowej do spraw odkupu i regulacy cięzarów grunt(owych) z dn(ia) 3/1 1868. l. 9220 — dodatkowa ugoda zatw(ierdzona) orzeczeniem s. k (Namiestnictwa) z dn(ia) 3/3 1869. l. 232/5». Як Bernaczek побачив голубе череним підчеркнене, так запевнив гудула, що процес єму виграв і гудул дав єму на се при кінци 1898 і на початку 1899 рр. 537 зр. от такими давками: 1) 200 зр., 2) 300 зр., 3) 30 зр. і 4) 7 зр. (Послідне видав мантії на стемплі за 6 зр. 75 кр.). Зі стемплями мав мантії свій «косівский» рахунок. Знав він добре, що гудул як побачить тільки стемплів наліплених, а налінив їх мантії 45 по 15 кр., то скорше повірить у єго хист «адвокацкий» — і угадав, бо, коли гудул мені показував ті стемплі, «з вірою» сказав, «що у того адвоката мусити бути головка не аби яка» і не дав ся переконати, що то шахрун — аж до хвилі, коли той мантії не обжалував єго о 300 зр. «ще надатку». — За тих 537 зр. постаравсь мантії о відпис угоди сервітутової (хто знає, чи не з паперів того самого або якого другого гудула) з додатком і зробив відписи з протоколу парц., все то вартости за роботу і папір (47 арк.) найбільше 5 зр. а з наліпленими без потреби стемплями 11 зр. 75 кр. — Мантії не задоволились сим рабунком, але у співці з жидом Uscher Blasenstein з Кут, котрому ніби сиродав свою претенсію, обжалував того гудула с. р. ще о 300 зр. Претенсія та обернулася в справу карну против Берначка, але як здаєсь він вийде «чистий» неввинний з тої справи, бо гудули кажуть, що «оперед суду в Жабю він вібрешесь», а може вже і «вібрехавсь», бо до мене прибігав зять того гудула (гудул помер недавно і се также наручне для мантія, а впрочім, коли хотїли провітрити справу докладно, можна на се свідків пайти) за паперами, «бо Friedman (адвокат в Кутах) має нам рекурє робити». Се можливе, бо я чув з компетентної сторони, що справа упаде, а з чийєї вини, велемо мені догадуватись, тож і здаю се Пов. Читачам. Случай не одинокий, таких розбишацтв буде сила силенна, «тільки біда, що ніхто тим не питає (не журить ся)», жалують ся гудули.

Згадавем, що гудули покинувши адвоката Maramoroscha, пішли «кожний у свою». Найгірше вийшли ті, котрі віддались маститому, бо sit venia nabolilij души гудула «своє котюга (пес) найдужше кусає».

(Дальше буде).

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Андрея крит.; рим.-кат. Алексія. — В четвер: гр.-кат. Кирила і Методія; рим.-кат. Фридриха.

— Репертуар руского народного театру у Львові. Ві вторник дня 16. с. м. в сали тов. «Gwiazda» ул. Францішканська: «Иташник з Тироля», оперетка в 3 діях, Целера. — Гостинний виступ п. Оржельского.

Початок точно о год. 8. вечером.

— Вписи на I рік женської семинарії учительської у Львові, на курє фреблівский, до школи вправ і до огорода фреблівского, відбудуть ся в днях 29., 30. і 31. серпня, а на р. II, III. і

IV. дня 2. вересня від 9. до 12. рано. Кандидатки зголошуючі ся на I рік і на курс фреблівський, мають предложити: 1) метрику на доказ укінченого 15. (на курс фреблівський 16.) року життя, 2) посліднє свідощтво шкільне, вглядно також 3) свідощтво моральности, 4) свідощтво здоровля і заціпенної віспи. Кандидатки на I рік піддадуть ся вступному іспитови з обсягу 7 класе виділових, з релігії, польского язика, руского, німецкого, рахунків, геометрії, історії, природничих наук і фізики. На курс фреблівський: з релігії, польского (реалія) і руского язика. Веі кандидатки мусять віддавати ся пробі голосу і слуху та предложити пробіки з каліграфії, рисунків і ручних робіт. По силі розпорядження шкільної власти краввої, на случай успішного вислідку іспиту, першештво в прийнятю будуть мато дочки народних учителів, опісля кандидатки замісцеві, вкінці місцеві. Приняті учениці замісцеві мусять мешкати у визначених їм дирекцією д-мах (інтернатах), обнятих спільним регуляміном, піддаючих їх під догляд заведеня, головню «дирекції». Кошти удержаня поносять учениці, а заведенє субвенціонує лише після спроможности стипендіями. На I рік може бути прийнятих найбільше 60 учениць, на курс фреблівський 50, а на II, III і IV. рік задля браку місця не приймає ся нових кандидаток.

— В Тернополі мають отворити приватну жіночу гімназію. В сій справі відбула ся нарада, на якій проводив адв. др. Данилович.

— З Яворова. Дня 4. с. м. відбула ся класифікація в школі 5-кл. виділової св. Василянко. Учениць було 80, а їх класифікація вивала так: В III класі дістали свідощтво дуже добре: Ірена Тимкевичівна, Текля Третьяківна, Доґмара Кочоровська; свідощтво добре: Наталія Пасічницька, Клементина Дуркотівна, Евгения Бабяківна, Ольга Добрянська і Марія Шіттерлівна. В IV класі свідощтво дуже добре дістали: Єлена Безушківна, Ольга Липинська, Єлена Стечинська; свідощтво добре: Єлена Дуркотівна, Ольга Пасічницька і Евгения Чатаринська. В I кл. виділової дістали дуже добре свідощтво: Стефанія Книрянівна, Ольга Капріянівна, Евгения Кривачівна, Марія Скоробогата, Зофія Желиховська, Наталія Полошинівна, Ольга Голіянівна, Марія Мерена, Клементина Сінкевичівна і Юлія Галиця; свідощтво добре: Олімпія Солткевичівна, Володиміра Янівна, Олександра Куриллівна. В II кл. виділової дістали дуже добре свідощтво: Ольга Білянська, Наталія Гуморська, Єлена Должанська, Ольга Зелена, Стефанія Левицка, Марія Левицка, Антонія Очабруківна, Текля Подлохівна, Юлія Тимкевичівна, Меланія Сембратовичівна і Марія Сидоровичівна; свідощтво добре: Леонтинна Дублянська, Марія Загаєвичівна, Зофія Клишівна, Марія Матюківна, Анна Обухівна і Зеновія Полянська. В III кл. виділової дістали дуже добре свідощтво: Анна Безушківна, Єлена Височанська, Ефровина Мерена, Зеновія Свенціцка, Зофія Шлемкевичівна, Емілія Яцівна і Катерина Дадзіневичівна; добре свідощтво: Марія Кульчицка, Зофія Кручковська, Єлена Назаревичівна, Зофія Сиротинська, Стефанія Шлемкевичівна, Мальвина Голубцівна, Марія Нанурківна, Бальбіна Орловська, Станислава Яна, Стефанія Осіка; достаточне свідощтво дістала: Єлена Ольшанська. В IV кл. виділової дістали дуже добре свідощтво: Розалія Борисівна, Марія Лянґевичівна, Зофія Стечинська, Теодозія Тимкевичівна і Антонина Шіттаргівна; свідощтво достаточне дістала: Марія Чума.

— Загадочна подія. Самоубієць, якого найдено в суботу в дісі на Погулянці, називає ся Володислав Саламон. Він був приватистом німецкої гімназії, а лиха нота на матуральнім свідощтві ухала єму револьвер в руки. При денаті, як ми вже згадали, не найдено убойного оружя, але поліція віднайшла револьвер у Брожка, сторожа тої каменіці, де мешкав Саламон. Брожка оправдує та, що він був того дня «на грибах» на Погулянці і найшов револьвер, але не чув ні стрілу, ані не видів Саламона. В револьвері були чотири патрони вистрілені, а два острі. Брожка замкнено на разі до взынці.

— Дефравдація. З Тисьмениці доносять, що в тамошнім суді один з урядників допустив ся дефравдації. Є ним Андрей Бігайський, канцеляр, висулужений воєк, який тішив ся симпатією товаришів і знакомих. Дня 1. с. м. Бігайський одержав місячну платню і пропав з Тисьмениці без вісти. Жена Бігайского не знає, де єї муж виїхав. Начальник суду розписав едикт за пропавшим, аби явив ся до 14 днів під загрозою дисциплінарного свідства. Заразом отворено бюро Бігайского і з актів пересвідчено ся, що він дефравдував 200 корон.

— Грім в школі. З Моравского Крумова доносять, що дня 13. с. м. підчас торжества закінчення шкільного року в тамошній школі народний вдарив грім в салю гімнастичну як-раз в тії хвили, коли там було звиш сто дітей. Богато дітей приголомшило і настав переполох, котрий лиш з трудом удало ся спинити. Більшого нещастя крім приголомшення не було.

— Чума. З Марсїлі доносять, що оноді мало відбути ся в шпиталі в Фріуль шейленє про-

тивчумової сировиці всім здоровим Европейцям і 56 арабским палачам. На кораблі «Ляос», яким приїхали до Франції зачумлені моряки, влацують щурі і вичищують веі закутки. Звиш 50 спійманих щурів передано до р'єзсїду. Населенє Марсїлі цілком спокійне, бо приготовано великий засіб противчумової сировиці і заряджено всякі средства осторожности.

— Дрібні вісти. П. Тадей Федорович, властитель Клібанівки, набув на ліцитації село Шиле (1300 моргів) за 444.150 корон. — Дня 21. с. м. (в неділю) товариство зеліничих функціонерів устроєє прогулку до Тухлі. Ціна їзди зеліницею там і назад коштує 2 кор.

— Гумористичний кутик.

Змудрував.
Ворожка: Сей, о, знак на руці показує, що хтось богатий з вашої родини умре і лишить вам велику спадщину.

Студент: Дуже добре, отже позичте мені сто корон на рахунок вашої ворожби.

Кутий на чотури
— Чому ви вибрали на вандрівного агента такого слабосильного чоловіка?

— Бо знаєте... єго боять ся викинути за двері, щоби часом не поломили ся єго костомохи.

У кравця.
— Коли буде готове моє нове одіве?
— Коли заплатите попередяю.
— О, так довго я абсолютно не можу чекати...

— Родимці! Памятайте про будову руского театру у Львові!

Поклик „Шкільної Помочи“ в Самборі.

Руска «Шкільна Поміч» в Самборі, що поклатла собі за ціл підпомагати бідну молодіж шкіль народних і середних в Самборі і удержувати бурси, старала ся від свого заснованя виповняти після спромози зобовязаня, яких підняла ся. Через чотири літа удержувала бурсу п. п. св. Йоана Хрестителя, в котрій містилось від 25 (в першім році) до 55 (в 1900/1) учеників. Найбільшою перепоною в розвитку бурси був брак сталого приміщеня, а веі доходи видавано на оплату помешканя і удержаня. Так гарне діло могло з часом унасти задля материяльних трудностей, з якими виділ мусів бороти ся і недостачі сталого, відповідного приміщеня. Аби сему зарадити і поклати сталу підвалину під так хосенне діло, Виділ товариства, позискавши від горячих приклонників бурси поміч в зятягненю позички, закупив площу з старими домами, в котрих ще через якийсь час по переведеню адаптацій може містити ся бурса з приміщенем 30 учеників.

Стоїмо перед довершеним ділом. Самбір, що має гімназію від десятків літ і другі школи, столиця Підгір'я, може днес повелічатись убогим, але власним, постійним приміщенем для учеників. Місце для бурси здорове, з просторим огородом, на котрім можна з часом побудувати просторий дім а навіть каменіцю, близько міста і шкіль. Як мило нам повелічати ся перед братами набутком, так знова мусимо запускати до загальної жертволюбивости, бо на закупленій парцелі тяжить довг 4000 К, а при тім тямати мусимо о удержаню 30 учеників. Не будемо розписуватись про потребу закупна бурси в таким осередку як Самбір, ані тратити много слів заохоти, бо виходимо з сеї точки погляду, що бурси є часткою нашого загального майна, при помочи котрого стараємо ся побільшити наш народний капітал с. є. свідому інтелігенцію. Другі міста, щасливі під тим зглядом, придбали вже давніше у себе бурси, Самбір приізнав ся і доперва тепер приходить на чергу, тому клачемо до веіх Русинів, у котрих є свідомість значія такої інституції: Приходіть з помочію!

Розуміємо, що з огляду на численні потреби нашого народу, котрий двигає ся власними силами, приходить нераз трудно вдоволити бодай части зазивів, але знаємо також, що громада великий чоловік, а коли зложить ся по нитці, то буде убогому сорочка.

Нашу патріотичну, академічну молодіж просимо, аби тепер, коли розіде ся в різні сторо-

ни краю, була речником нашим, а сподіємо ся, що наш поклик не перегомонить без відгососу.

Жертви просимо прислати на руки п. Петра Будзінського, яко скарбника Товариства. — Від Виділу «Шкільна Поміч» в Самборі, дня 12. липня 1901.

Посмертна оповістка.

— О. Гіполит Макогонський, парох в Стриганцях, нараївского деканата, упокоїв ся в суботу в 63. році життя, а в 36. р. свйащенства. В. є. п.!

— Ізидор Смолинський, сирота, ученик VIII кл. рускої гімназії в Перемшлі, умер дня 3. с. м. в Мошанах коло Радимна. В. є. п.!

— Антонина з Жоліньских Савчинська, властителька реальности, вдова по бл. п. Якові, що свого часу брав живу участь в руху львівських Русинів, упокоїлась в 73. році життя. Тіло покійної перевезено до родинного гробу на Голоску. В. і. п.!

— Софія з Зарицких Прокоповичева, вдова по гр.-кат. пароху в Сущнім, померла недавно в домі своєї дочки п. Юлії Сімовичевої в Гадинківцях, в 82. році життя. В. і. п.!

Наука, штука, література.

(Книжки надіслані Редакції).

Іван Семанок (Марко Черемшина): *Карби*. Новелі із гуцульского життя. Чернівці 1901. З друкарні тов. «Рускої Ради», під зарядом В. Секерского. Стор. 141, м. 8. Можна замовляти в тов. «Молода Україна» в Чернівцях.

Накладом «Руского товариства педагогічного» виїшли:

Ч. 86. *Гр. Л. Толстой: Казки*. У Львові, 1901. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского. Стор. 43, в. 8. Ціна 40 сот.

Ч. 87. *Вибір з поем Олександра Кониського*. З портретом. Стор. 34, в. 8. Ціна 30 сот.

Ч. 88. *Покарана лож*. Комедійка в 1 акті *Олени Кучальської*. Перевів О. Макарушка. Стор. 20, в. 8. Ціна 20 сот.

Ч. 89. *Оповіданя Марка Вовчка*. II Інститутка. Стор. 58, в. 8. Ціна 50 сот.

Ч. 91. *Перша Китичка для малий дітей*. Зложила *Евгенія Ярошинська*. Стор. 22, в. 8. Ціна 20 сот.

Ч. 92. *Малий сьпіваник*. Зібрав *Андрій Яворський*. Стор. 26, в. 8. Ціна 20 сот.

Телеграми.

Відень, 16. липня. Долішно-австрійський сойм приняв вчера в подрібній дискусії новий пенсійний закон для учителів. Внесенє пос. Грегоріа, щоби уважати вихід заміж учительки за добровільне виступленє зі служби, відкинено.

Відень, 16. липня. «N. W. Tagblatt» доносить телеграфічно, що в Есен кружила вчера поголоска, яка надійшла з Бельгії, що цїсар Вільгельма, котрий поїхав до Норвегії, убив там якийсь моряк. «Rhein- u. Westf. Ztg.» доносить, що з причини сеї алярмуючої поголоски в цїлім краю телеграф був у надзвичайнім руху, однак категоричного виясненя сеї справи покищо нема.

Льондон, 16. липня. «Standard» доносить з Берліна, що король Едвард, цар Николай і цїсар Вільгельм зїдуть ся в Моґунці в окруженю своїх міністрів. Король Едвард має також відвідати цїсаря Франца Йосифа у Відні. Також і цар в повороті до Росії має стрітити ся з нашим цїсарем.

Білгород, 16. липня. Королівська пара доперва по виборах до скупчини в вересні удасть ся до Петербурга, а з поворотом має також поєшпити до Відня.

Льондон, 16. липня. Кітшенер звернув ся до правительства з просьбою за видофанє з Африки піхоти, а зміцненє артилерії. Кітшенер доносить, що в послідних днях зведено кільканайцять битв з Бурами в Капляндії, де они палили фарми і руйнували міста. Братя президента Штайна і богато иньших Бурів дістало ся до неволі. Президент Штайн утік. Недалеко мав находити ся також Девет, але зміг утечи. Крім них двоє ціле так зване правительство стану Оранії находить ся в англійській неволі.

